(המשך מעמוד 16)

בשמלות ארוכות שרולים כדי לכסות את הצלקות בזרוע.

אולם הבעייה הקשה יותר — הצלקות בפניה — דרשה מיתרון קשה יותר. ד"ר ג'אקי לא נרתע, החליט לצאת למשימה בל־תי־אפשרית: להשיג עבור הילדה חסרת־הכסף ממחנה הפליטים — אפשרות לניתוח פלאסטי.

החלטתו האמיצה, ככל שניראתה בלתי־מציאותית, השיגה מיד תוצאה ראשונה:

עייאש וחנה מעזה
ניתוחים פלאסטיים בהולנד

היא הפיחה בילדה האומללה תקווה, השיבה לה את רצון־החיים. ד"ר ג'אקי הפך ל־גואל המושיע שלה.

מוקש בפרצוף. תוך כדי התכתבויו־תיו של הרופא הבלגי עם גורמים שונים ברחבי העולם, התחסף לו לקוח חדש. היה זה עייש מוחמד מוצטפא בן השבע, אשר נפגע לפני שמונה חודשים כאשר התפוצץ מוקש בשדה בו שיחק, בכפר ג'באליה ב־רצועה. פניו של מוחמד הושחתו, והילד סבל קשות ממצבו. עתה אירץ הבלתי־אפש־רי. מאמציו של הרופא — שספק אם היה מצליח בתור רופא בקופת־חולים — הס־תיימו בהצלחה: השבוע היה ביכולתו להו־דיע להורים, כי הוא עומד לנסוע עם חנאן בת ה־11 ומוחמד בן השבע להולנד, הוא מצא אגודה פילנטרופית שהסכימה לממן את הוצאות הנסיעה והניתוחים שלהם.

סטודנטים

פאקולטה

למין

איש עוד לא ניסה לערוך מחקר מדעי מוסמך על חיי המין של הסטודנט ה־ישראלי. אם מישהו היה מנסה, ספק אם היה מצליח בכך, שכן הסטודנט הישראלי המצוי חש במעצורים כשהוא מדבר על מין. אבל השבוע ניתן היה לקבל מושג מה על חיי המין של הסטודנטים באוניבר־סיטה העברית בירושלים.

היה זה אחרי שפי האתון, שבועון ה־סטודנטים היוצא לאור על־ידי הסתדרות ה־סטודנטים של האוניברסיטה בירושלים, פירסם ראיון עם יצאנית ירושלית המוגדרת כ„זונה פשוטה, לא אקדמאית בהחלט" ה־יכולה בשקט לשאת את התואר של ה־פאקולטה למין שליד האוניברסיטה ב־ירושלים.

סיפרה היצאנית, המכונה ח.: „בהתחלה אני לא יודעת שזה (הקשר) סטודנט. הוא ניגש אלי ושואל, כמה? אני אומרת 20 ל"י. אם הוא אומר אני סטודנט אני לא תמיד מאמינה... אז הוא מוציא תעודה ו־מראה לי. יש להם לסטודנטים כאלה כרטי־סים צהובים או לבנים עם תמונה ושם כתוב שהם סטודנטים.

„יש כל מיני סטודנטים, עשירים ועניים. אני עושה הנחות לכולם, רק שיראו תעו־דה. הם קליינטים טובים, כאלה לא עושים בעיות. הסטודנטים גם אוהבים לדבר. יש להם סיפורים לספר ויש להם הצעות ב־שבילי, אבל כמעט תמיד אין זמן בשבילם."

„לא אומרים שלום!". המשיכה ח. לספר על חוויותיה עם הסטודנטים ב־פי האתון: „דווקא כל הסטודנטים ששכבו איתי לא אומרים לי שלום ברחוב. ואלה שלא שכבו אומרים שלום. ואפילו נעמדים ומדברים כמה מילים.

„... יש סטודנטים שבאים אלי כאילו ל־הדיין, אבל בסוף אני מגלה שהם מחפשים משהו אחר. אחד סטודנט אמר לי, בסדר, כששאלתי אותו אם חוא רוצה. אז לקחתי אותו לכניסה לבית והוא אמר לי: ‚אתן לך 50 לירות אם תשיגי לי סיגריה עם חשיש...' יש הרבה סטודנטים שבאים אלי לקבל סמים, אבל אני לא נותנת לכולם. זה לא המקצוע שלי.

„באמת אני לא מבינה את הסטודנטים. יש להם כל כך הרבה בחורות באוניברסיטה והם באים אלינו הזונות. את המכוערים אני עוד מבינה אבל יש בינהם כל כך יפים."

הודעת רוג'רס היא תוצאת מישגה ישראלי

חחלסה הרח־אסונות איפשרה אותה

מי אחראי?

עשיית הנחמות עבדה במלוא ה־קצב. „זה לא בדיוק סירוב." „זה יכול להשתנות." „מקבלים כסף." „בעוד כמה חודשים הכל יהיה אחרת."

אולם הציבור הישראלי, המוכן לבלוע כמעט כל דבר מפי דובריו המוסמכים, הגיב הפעם באי־אמון בולט.

כי הודעתו של ויליאם רוג'רס, מזכיר ה־מדינה של ארצות־הברית, נגעה לציפור־נפ־שו של כל ישראלי: הנשק. לכן הבין כל ישראלי את המשמעות של המילה „לא".

חדבר היה פשוט לגמרי. וגם ה־סיבה הנראית־לעין היתה פשוטה לגמרי. כל ישראלי הבין אותה: החפצצות.

סידרה של אסונות

עולם לא קרה בתולדות ישראל ש־החלטה ממשלתית הוכחה כמישגה גו־רא בצורה כה חותכת, תוך זמן כה קצר, כמו ההחלטה להפציץ את מצרים לעומק.

תוך חודשים מועטים התברר כי החלטה זו גרמה לסידרה שלמה של אסונות:

- **היא הכריחה את ברית־ה־מועצות להתערב בפעם הראשונה התערבות צבאית ישירה בסיכ־סוך הישראלי—ערבי, לשגר למצ־רים לא רק טילים חדישים ביותר, אלא גם חיילים מפעילים** (ראה הנ־דון).

כך נוצרה הסכנה המוחשית שפצצות צה"ל יהרגו חיילים סובייטים במיספרים ניכרים — עם כל התוצאות העלולות לבוא בעיקבות זאת.

- **היא סיפקה לאמריקאים את התירוץ הבולט ביותר לסירוב אפ־פקת ה„פאנטומים".**

ההפצצות־לעומק הוכיחו לעיני כל את ה־עליונות העצומה של תיל־האוויר הישראלי, שיכנעו גם את דעת־הקהל האמריקאית ש־אין צורך להתחייב כיום לאספקת מטוסים נוספים.

הציבור האמריקאי רגיש במיוחד להפצ־צות־לעומק, אחרי שאלו נכשלו כליל ב־ויאט־נאם ועוררו מורת־רוח עצומה. הליכת ישראל בעיקבות ממשלת ג'ונסון בתחדי־הקלה על ניכסון להחליט כפי שהחליט.

- **היא לא חיסלה את מישטרו של עבד־אל־נאצר.**

כמו בכל המיקרים הדומים בעולם עד כה, הביאו ההפצצות לחישול המישטר ולליכוד העם סביבו. לדעת כל המומחים, התחזק מעמדו של עבד־אל־נאצר מאוד, וזאת אחרי שנראה קרוב להתמוטטות ערב התחלת ה־הפצצות.

- **היא הגבירה את אהדתם של רבים בעולם למצרים, בעיקר אחר־רי המישגה הפאטאלי באביזיעבל.**
- **היא הקהתה את העוקץ של תגובת העולם המערבי על הכבוי־דה הצרפתית.**

אספקת מטוסים ללוב נראתה פחות חמו־רה, לאור העליונות הפנטסטית של מטוסי ישראל.

בעיני רבים בישראל, היתה אי־אספקת ה־פאנטומים הנוספים התוצאה החמורה ביותר.

מיקצועיות מוך חובבים

מדינה דמוקרטית רגילה, היתה שגיאה הרח־אסונות כזאת מביאה ל־נפילת ממשלה, או לפחות להדחת שר אחד או שניים.

שום דבר כזה לא יקרה בישראל. הפר־רציה של 24 עסקני־המפלגות, המהווים את

שר־חוץ רוג'רס
ראשית המיפנה: הפצצות

הממשלה, לא תתפלג על רקע זה. כל ה־שרים אחראים זה לזה, כי כמעט כולם נוש־אים באחריות להחלטה.

אולם האזרח חייב לשאול את עצמו: איך יכלה בכלל להתקבל החלטה כזאת?

מובן מאליו שהיו סיבות צבאיות טובות מאוד להתחלת ההפצצות. השיקול הצבאי הטהור היה סביר: לצמצם את הלחץ ה־מצרי על מוצבי ישראל בתעלה, להכריח את מצרים לפזר את כוחותיה ולערער את ה־מוראל של הצבא המצרי.

תפקידם של חיילים הוא להציע הצעות על פי שיקולים צבאיים מיקצועיים, לשם פיתרון בעיות צבאיות מיקצועיות.

אולם תפקיד הממשלה הוא לשקול את ה־שיקול הצבאי מול שאר השיקולים המש־פיעים על הביטחון הלאומי — במישור ה־בינלאומי, במישור הערבי, במישור הכלכלי, ועוד ועוד.

אסונה של ישראל בשנת 1970 הוא שאין הממשלה הנוכחית מסו־גלת לכך.

לצה"ל יש מטכ"ל מיקצועי, מאומן ומאו־זן. יש בו נוהל סדיר של גיבוש נתונים ו־קבלת החלטות. אפשר לסמוך עליו שברוב המיקרים תהיה עצתו המיקצועית סבירה ו־נכונה.

אולם אין שום מכשירים כאלה לממשלה.

משרד־החוץ אינו מסוגל לגבש מדיניות של ממש, ועצתו המיקצועית נתקלת ברוב המיקרים באי־אמון מוחלט מצד ראש־הממ־שלה ושאר השרים. שום שר בממשלה אינו אחראי לענייני ערבים, ואין מטה המסוגל לגבש נתונים והמלצות במישור זה.

בסופו של דבר מושפעות החלי־טות הממשלה על־ידי הדיעות ה־קדומות של עסקני־מפלגות בלתי־מיקצועיים, על־פי מצב־רוח חולי־פים, אידיאולוגיות מפלגתיות, בריתות ושינאות אישיות בין ח־שרים, ושיקולים בלתי־דלוונטיים דומים.

באוויר זו של חוסר־מיקצועיות, יש ל־עצות הצבאיות המוסמכות מישקל עצום — דווקא מפני שהן נובעות מתהליך של מח־שב מיקצועי ועיקבי.

משום כך קיימת תמיד סכנה כי העצות הצבאיות — שהן נכונות במישור הצבאי הצר, אך לא ב־הכרח במישור הכולל, הרחב יותר — תתקבלנה כימעט אוטומטית, פשוט מפני שלא עומדת מולם שום עצה מיקצועית אחרת.

איש אינו אחראי

פרשה של החלטת ההפצאות־לעומק היא הדוגמה הטובה לכך.

השיקול הצבאי הצר היה נכון, והזא היה חייב להישמע במלוא מישקלו.

אולם תפקיד שר־החוץ היה **להצביע על** התוצאות העלולות להיגרם בארצות־הברית. לגבי צורכי הרכש של צה"ל, שהם חשו־בים גם במישור הצבאי יותר מאשר הקלה זמנית באזור התעלה.

תפקידם של שרי החוץ והביטחון היה להביא בחשבון את סכנת ההתערבות ה־סובייטית.

תפקיד השר לענייני המרחב (שאינו קיים) היה להביא בפני הממשלה את ההשפעה ה־צפויה לגבי התבססות המישטר הנאצרי.

רק אז, יכולה היתה להתקבל בסוף החלטה שקולה, נכונה ומאוזנת.

אולם תהליך כזה אינו קיים בממשלת ישראל.

לכן אין הממשלה יכולה למלא את תפקידה כראוי. פרשת החפ־צצות אינה הדוגמה היחידה, או החמורה ביותר, המוכיחה זאת. אבל היא הבולטת ביותר.